

posamezne prizore razvlekel na dolgo in široko, bogato sejal sentimentalne in moralne refleksije, kopičil krivico na krivico, nesrečo na nesrečo in sploh pridno rabil ves oni stari in znani arzenal moralistovskih pridigarjev, ki skušajo ljudem po sili izžemati solze. Za humor skrbita dekla in hlapec s svojim stereotipnim dovtipom, ki je sicer zasnovan tako, da bi se lahko ponavljal in infinitum, a vkljub temu samo enkrat nov. Motiv zlega Italijana, ki je kriv — v veliki meri — vse nesreče, je star, nova pa je pomoč iz Srbije. Človek, ki zahteva od romana nekaj več, nego mu Malograjski lahko da, se s to knjigo ne bo mučil do konca, kvečjemu, če ga v to sili poročevalčeva dolžnost. Pretežni večini Mohorjanov pa to vsiljivo in dolgovozno moralizovanje, kopica mučnih in neverjetnih situacij ne bo ugajala; saj jim niti precejšnja snovnost Lahovih „Upornikov“ ni. — Na koncu je pod diplomatično previdnim in nedolžnim (latet anguis in herba!) naslovom „Raznoterosti“ zbrano perišče anekdot, ki se jim na neki tipični slovniški napaki pozna, da jih je zbral in za slovensko „ljudstvo“ namenil mons. Podgorc. *Ź. A. Glonar.*

Podobe iz misijonskih dežel. I. zvezek. Izdala in založila Družba sv. Mohorja v Celovcu. 1909. 8¹. 128 str. — Z narodnega stališča pač Slovenci ne moremo biti zadovoljni s to vrsto knjig. Kakor družba na zadnji strani sama priznava, hoče s temi poročili vzbuditi pri bralcih zanimanje za oznanjevalce svete vere, katero se naj kaže v podporah, ki se pošiljajo „v uboge misijone“. Družba hoče take darove sprejemati in imena darovalcev izkazovati. Ali gospodje ne vidijo naših slovenskih „zamorčkov in kitajčkov“, katere bo treba odkupiti, da nam jih tujec ne ugrabi, jim ne izruje iz nežnih src besede materinske in tudi vere? — Zgodovinski pregled jezuita Viktorja Kopatina, „Kako se razvija katoliška cerkev v Bosni po okupaciji“, se odlikuje po verski nestrpnosti in bojevitosti. Dasi je vlada izdala od okupacije pa do l. 1895. za katoliške namene 2,641.000 K in izda od tedaj vsako leto 250 do 290 tisoč K za 360.000 katoličanov (vseh prebivalcev v Bosni je 1,800.000), je „preveč nepristranska“, ker ne ustanavlja zgolj katoliških šol, marveč tudi narodne medverske in dela ovire pokatoličenju mohamedancev. Klerikalizem se je v Bosni že precej ukoreninil. Samo v Serajevu je 17 Marijinih družb; klerikalnih časopisov izhaja v Bosni devet, med temi so trije politični. Zanimiva spisa v knjigi sta „Iz mojega delokroga“ in „Bela vrana“ o Veselka Kovača. V prvem nam živo in nevsiljivo pripoveduje o svojem šolskem delovanju v kitajskem semenišču, kjer ubija v trde glave mladih Kitajcev latinščino. Tvarine avstrijskih gimnazij, po njegovem mnenju, bi ne obvladal noben Kitajec. Druga je slika iz življenja podkupljivih kitajskih uradnikov. — V članku „Iz daljnega vzhoda“ nam poroča o Baptista Turk o tajnih društvih, ki so razširjena po vsem Kitajskem in katerim je namen pregnati tujce iz cele dežele. Tudi boksarji, ki so uprizorili zadnjo vstajo, so člani take tajne družbe. Drugi del članka obsega razne misijonske dogodbe, ki naj bi vplivale na darežljivost že itak dovolj ubožnih Slovencev. „Misijoni na Jutrovem“ so okoren prevod iz francoščine. — Sploh nam kažejo letos Mohorjeve knjige več površnosti v jezikovnem oziru kakor v prejšnjih letih. Tako čitamo tudi v tej knjigi n. pr. brez da bi (str. 52), je šel okuženega obhajati (54), jo je pastiroval (56) itd.

B—k.

Jakoba Alešovca Izbrani spisi. Drugi, popravljene natis. Priredil Jožef Volc. I. zvezek: Kako sem se jaz likal. 1. del. V Ljubljani. Založila Katoliška Bukvarna 1910. 8¹. 154 str. (Cena broš. 1.20 K, vez. 2 K) — Kot deveti zvezek „Ljudske knjižnice“ je izšel prvi del Alešovčeve „Povesti slovenskega trpina“, kos poljudne avtobiografije mnogoletnega Brencljevega urednika, pisatelja poučnih ter

„Ljubljanski Zvon“ 1. XXX. 1910.

Čisto poročila narejena po besedi Val. Podgorca